

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१७

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

सिंधूदूर्ग जिल्ह्यातील देवबाग, वायरी, तारकलीसह मालवण येथील पर्यटन
व्यावसायिकांनी सीआरझेड कायदा रद्द करण्याबाबत केलेले आंदोलन

(१) ४४५५७ (२८-०४-२०१६). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) :
सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधूदूर्ग जिल्ह्यातील देवबाग, वायरी, तारकलीसह मालवण येथील पर्यटन
व्यावसायिकांनी सीआरझेड कायदा रद्द करा, व्यावसायिकांवर होणारी जुलमी कारवाई थांबलीच
पाहिजे याकडे शासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी तहसील कार्यालयावर माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा
त्या दरम्यान मोर्चा काढून निषेध नोंदविला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त सीआरझेड कायदयामुळे शासनाचे पर्यटन धोरण प्रलंबित राहिल्याने
किनारपट्टीवरील पर्यटन विकास संकटात सापडला आहे,हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर सीआरझेडच्या कायद्याबाबत शासनाने फेरविचार करण्याबाबत कोणती
कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, त्याची सर्वसाधारण रुपरेषा काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम (०७-१२-२०१६) : (१) हे खरे आहे

(२) हे खरे नाही.

एम. सी. झेड.ए.कडे प्राप्त होणा-या पर्यटन संबंधित प्रस्तावांना सी.आर.झेड.विषयक
परवानगी देण्याचे काम एम. सी. झेड.एम.ए. कडून केले जाते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे लखनगाव, उटीबु, बन्हाणपूर, समदर्गा, करंगळा, सत्तरधरवाडी, भादा, कालमाथा
(ता.औसा जि.लातूर) आदी गावातील पाणीटंचाई निवारणासाठी करावयाच्या उपाययोजना

- (२) ४७४८५ (०४-०५-२०१६). श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) मौजे लखनगाव, उटीबु, बन्हाणपूर, समदर्गा, करंगळा, सत्तरधरवाडी, भादा, कालमाथा (ता.औसा, जि.लातूर) आदी गावातील पाणीटंचाई निवारणासाठी उपाययोजनाबाबत, ग्रामस्थांच्या व मजुरांच्या कामाबाबत त्वरित मंजूरी देऊन कामे करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतीनिधिनी दिनांक १४ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाद्वारे गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, औसा यांच्याकडे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (२९-१२-२०१६) : (१) हे खरे आहे.

(२) संबंधित ग्रामपंचायतीच्या मागणीप्रमाणे व लोकसंख्येच्या प्रमाणात वाड्या/ वस्त्यांसाठी वेगळ्याने अधिग्रहण मंजूर करण्यात आलेले आहेत. तसेच ग्रामपंचायतीच्या मागणीप्रमाणे मजुरांना कामे उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

दिंडोरी (जि.नाशिक) तालुक्यातील मडकी गांव व सोनजांव परिसरात
निर्माण झालेल्या पाणीटंचाईवर उपाययोजना करण्याबाबत

- (३) ५०२७३ (२९-०४-२०१६). श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) दिंडोरी तालुक्यातील (जि.नाशिक) मडकी गांव व सोनजांव परिसरात माहे डिसेंबर, २०१५ पासून तीव्र टंचाई जाणवत आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सार्वजनिक विहिरींनी तळ गाठल्याने गावात पाणी टंचाईचा सामना करावा लागत असल्याने ओझरखेड कालव्याचे आवर्तन सोडण्यात यावे अशी मागणी तालुक्यातील ग्रामपंचायतीने शासनाकडे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केली असूनही शासनाने कोणतीच कार्यवाही वा उपाययोजना केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१३-१२-२०१६) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) जिल्हाधिकारी, नाशिक यांचेमार्फत ओझरखेड कालव्याचे पाणी पिण्यासाठी दिंडोरी तालुक्यातील व निफाड तालुक्यांतील गावांना देण्याचे नियोजन करण्यात आले होते. दुष्काळी

परिस्थितीमुळे उपलब्ध पाणी दोन आवर्तनात देणे शक्य नसल्याने जिल्हाधिका-यांचे दि.२४.०३.२०१६ चे आदेशानुसार दि.२७ मार्च २०१६ ते दि.२५ एप्रिल २०१६ या कालावधीत ओझरखेड कालव्याचे पाणी पिण्यासाठी दिंडोरी व निफाड तालुक्यांतील गावांना देण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घणसोली सेक्टर नं.६ (नवी मुंबई) येथून खाडीकडे जाणा-या नाल्यात
रसायनमिश्रीत पाणी येत असल्याबाबत**

(४) ५३७६७ (१०-०८-२०१६). श्री.मनोहर भोईर (उरण) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) घणसोली सेक्टर नं.६ (नवी मुंबई) येथून खाडीकडे जाणा-या नाल्यात रसायनमिश्रीत पाणी येत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर दूषित पाण्यामुळे आसपासच्या भागातील नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या संदर्भात प्रदूषण नियंत्रण महामंडळाकडे स्थानिक नगरसेवकांनी तक्रार करूनही कोणती कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत तातडीने कारवाई करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम (१६-१२-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे जिल्ह्यातील सिंहगड आणि राजगडावर जाण्यासाठी अद्याप
चांगले रस्ते आणि सोयीसुविधा नसल्याबाबत**

(५) ५४२०८ (१६-१२-२०१६). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यातील सिंहगड आणि राजगडावर या किल्ल्यांवर जाण्यासाठी अद्याप चांगले रस्ते आणि सोयीसुविधा नसल्याचे माहे एप्रिल २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त गडांवर जाणारे अनेक इतिहास प्रेमी आणि पर्यटक यांना प्रवासादरम्यान अडीअडचणींचा सामना करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने सोयीसुविधा व रस्ते दुरुस्तीकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

सद्यःस्थितीत सिंहगड किल्ल्यावर जाणारा एकूण ९.०० कि.मी. पैकी ७.६० कि.मी. रस्त्याचे काम सार्वजनिक बांधकाम, दक्षिण विभाग, पुणे यांनी पूर्ण केले असून उर्वरित १.४० कि.मी रस्त्याचे काम बाकी आहे. सदर कामाचे अंदाजपत्रक व आवश्यक निधीची मागणी करण्याकरिता वन विभागाने सार्वजनिक बांधकाम विभागास विनंती केली आहे. तसेच पुणे जिल्ह्यातील राजगडावर जाण्यासाठी वन विभागांतर्गत रस्ते नाहीत. तथापि, राजगड किल्ल्यावर जाणेकरिता अनुक्रमे गुंजवणे गावाकडून चोर दरवाजा मार्ग, मुंजाबा दरवाजा मार्ग आणि पालीगावाकडून पसारी मार्ग जाण्यासाठी पाऊल वाटा आहेत. हे क्षेत्र वन विभागांतर्गत असून वन विभागाचे सन २०११-१२ च्या दरम्यान गुंजवणे गावाकडून चोर दरवाजा मार्गाच्या पाऊल वाटेवर पर्यटकांसाठी रेलिंगची कामे केली आहेत.

तथापि, राजगड किल्ल्यावर जाण्यासाठी पक्का रस्ता नसून गुंजवणे दरवाजा, चोर दरवाजा आणि पाली दरवाजा मार्ग पाऊल वाटेने किल्ल्यावर जाण्याची सोय आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तारापूर (जि.पालघर) येथील औद्योगिक वसाहतीतील विराज प्रोफाईल, आरती इंग, मे.सेरेक्स केमिकल्स या कंपन्यांचे परवाने रद्द करण्याबाबत

(६) ५४७७८ (१०-०८-२०१६). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तारापूर (जि.पालघर) येथील औद्योगिक वसाहतीतील विराज प्रोफाईल, आरती इंग, मे.सेरेक्स केमिकल्स या कंपन्यांनी रसायनमिश्रित सांडपाणी सोडल्याने, जलप्रदुषण होवून स्थानिक नागरीकांचे आरोग्य आणि मत्स्य व्यवसाय धोक्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, उक्त कंपन्यांची बँक हमीची रक्कम जप्त करून, कारवाई केल्याची औपचारिकता दाखवून कंपन्यांना अभय दिले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने प्रस्तुत तिन्ही कंपन्याद्वारे सोडण्यात येणा-या सांडपाण्यामुळे होत असलेले जलप्रदुषण रोखण्यासाठी तसेच उक्त तिन्ही कंपन्यांचा परवाना रद्द करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम (१६-१२-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही

(३) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून पारित संमतीपत्रातील अटीचे उद्योगाने उल्लंघन केल्याचे पाहणी दरम्यान आढळल्याने मे. आरती ड्रगज, एन-१९८ व मे. सेरेक्स केमिकल्स या तारापूर औद्योगिक वसाहतस्थित उद्योगांवर मंडळाच्या निर्धारित निकषानुसार बँक हमी जप्त करण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे. मे.विराज प्रोफाईल या उद्योगातील हवा प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणा सुधारणेसाठी प्रस्तावित आदेश देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाणेरी (ता.माहिम जि.पालघर) ओहोळ परिसरातील कुपनलिका व
विहिरी प्रदुषित होत असल्याबाबत**

(७) ५४८६८ (१०-०८-२०१६). श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाणेरी (ता.माहिम जि.पालघर) येथील पाणेरी ओहोळ परिसरातील कुपनलिका व विहिरी प्रदुषित होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पाणेरी ओहोळात कारखान्यांचे रासायनिक सांडपाणी प्रक्रीया न करताच सोडले जात असल्यामुळे पिण्याच्या व वापराच्या पाण्याच्या गंभीर समस्या निर्माण झाल्या आहेत व माहिम गाव परिसरातील नागरीकांना कर्करोगासारख्या भयंकर आजाराने ग्रासले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही वा प्रतिबंधात्मक उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम (१६-१२-२०१६) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) पाणेरी आहोळ परिसरामध्ये कार्यरत उद्योग व त्यांच्या सांडपाणी प्रक्रीया यंत्रणांचे सर्वेक्षण महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून सन २०१५ व २०१६ दरम्यान करण्यात आले असून दोषी उद्योगांवर कार्यवाही करण्यात आली आहे. तसेच पालघर नगर परिषद परिसरातून निघणारे अप्रक्रियाकृत घरगुती सांडपाणी पाणेरी ओहोळमध्ये सोडले जात असल्यामुळे पालघर नगर परिषदेवर माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये पालघर येथील न्यायालयात खटला दाखल केला असून सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे विभागात पाण्याअभावी शेतकऱ्यांनी जनावरे वाजवीपेक्षा कमी दराने विकल्याबाबत

(८) ५५६८५ (२२-०८-२०१६). श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे विभागात तब्बल साडेसहा लाख लोकांना ३०० टॅकरद्वारे पाणीपुरवठा करण्याची वेळ प्रशासनावर आली असून जनावरांच्या पिण्याच्या पाण्याची गंभीर समस्या निर्माण झाली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जनावरांच्या पाण्याकडे दुर्लक्ष झाल्याने काही शेतकऱ्यांनी पाण्याअभावी जनावरे वाजवी पेक्षा दराने विकली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१३-०१-२०१७) : (१) व (२)

पुणे विभागात माहे एप्रिल २०१६ मध्ये २९३ गावे व २१०९ वाड्यांना ३३४ टॅकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

सदर पाणी पुरवठा करतांना शेतकऱ्यांकडील पशुधनाचाही विचार करण्यात आला होता. त्यामुळे पुणे विभागातील शेतकऱ्यांवर पाण्याअभावी जनावरे कवडीमोल भावाने विकण्याची वेळ आली असल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील पेयजल योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी केंद्र शासनाकडून मिळणाऱ्या निधीमध्ये केलेली कपात

(९) ५७४११ (१०-०८-२०१६). श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विशेषतः प्रादेशिक विभागनिहाय जिल्ह्यात मुख्यत्वे करून मराठवाडा व विदर्भ आणि उत्तर महाराष्ट्रातील पेयजलाच्या कठीण समस्येचा सामना करण्यासाठी उपयोगात आणावयाचा केंद्र शासनाचा कोटयवधी रुपयांचा आर्थिक निधी न उचलल्यामुळे व्यपगत झाल्याबाबतची तक्रार उक्त ठिकाणच्या जिल्हा/प्रादेशिक विभागाच्या जिल्हा/विभागीय महसूल आयुक्तांच्या निदर्शनास स्थानिक विविध नागरी संघ, जनप्रतिनिधी तसेच स्थानीय प्रदेशातील रहिवाशी संघाच्या प्रतिनिधींनी मा. महसूल/मदत व पुनर्वसन मंत्री, मा.महसूल व मदत व पुनर्वसन राज्यमंत्री, प्रधान सचिव महसूल/मदत व पुनर्वसन संबंधित जिल्ह्यांचे/महसूल विभागाचे अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २३ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे वा प्रस्तावित करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (२७-१२-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार कोणत्याही विभागीय महसूल अधिकाऱ्याकडे / मा. मंत्री (मदत व पुनर्वसन) / मा.राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांच्याकडे प्राप्त झाल्याचे दिसून आलेले नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर जिल्ह्यातील रेवराल (ता.मौदा), पारशिवनी (ता.पारशिवनी), बडामा, देवलापार, पवनी (ता. रामटेक) या गावांमध्ये मुख्यमंत्री जल योजनेतून पाणी पुरवठा मंजूर करण्याबाबत

(१०) ५८९०९ (१०-०८-२०१६). **श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) :** सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्ह्यातील रेवराल (ता.मौदा), पारशिवनी (ता.पारशिवनी), बडामा, देवलापार, पवनी (ता. रामटेक) या गावांमध्ये मुख्यमंत्री जल योजनेतून पाणी पुरवठा मंजूर करण्याचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा. पाणी पुरवठा मंत्री यांना माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (०३-०१-२०१७) : (१) होय.

(२) मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत गावे निश्चित करतेवेळी, १००० पेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेली गावे व तेथील उपलब्ध पेयजल सुविधा या बाबी विचारात घेण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार सदर निवेदनातील मौ. रेवराळ (ता. मौदा) या गावाचा मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांमध्ये समावेश करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाड (जि.रायगड) शहरालगत कोल गावामधील बौध्दकालिन लेण्या नष्ट होत असल्याबाबत

(११) ५९५५५ (०५-०८-२०१६). **श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी) :** सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाड (जि.रायगड) शहरालगत कोल गावामध्ये असलेल्या बौध्दकालिन लेण्या स्थानिक प्रशासनाच्या दुर्लक्षामुळे नष्ट होत चालल्याचे दिनांक २५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बौध्दकालिन लेण्याच्या शेजारीच एका दगडखाण मालकाने खोदकाम केल्याने लेण्याची पडझड झाल्याने या संपूर्ण प्रकाराला स्थानिक प्रशासक जबाबदार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर लेण्याचे संवर्धन व जतन व पर्यटनदृष्ट्या विकसित करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) महाड (जि. रायगड) शहरालगत कोल गावामधील लेण्या "राष्ट्रीय संरक्षित स्मारक" असून ते अधीक्षक पुरातत्वविद, भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण, मुंबई मंडल यांचे अखत्यारीत आहेत. सबब भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण, मुंबई मंडलाला हा प्रश्न अवगत केला असता त्या कार्यालयाकडे या संदर्भात कुठलेही पत्र किंवा निवेदन दि. २५.०५.२०१६ रोजी वा त्या सुमारास प्राप्त झालेले नाही असे त्यांनी कळविले आहे.

(२) सन २०११-१२ मध्ये लेण्याच्या शेजारी दगडखाण खोदकाम करण्यात आले होते व त्याचप्रमाणे सन २०१४ सालीही खाणकाम करण्यात आले होते असे भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण, मुंबई यांनी कळविले आहे.

(३) सन २०११-१२ मध्ये संबंधित खाण मालकाला कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली व त्याचप्रमाणे जिल्हाधिकाऱ्यांनाही आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबत विनंती करणारे पत्र पाठविण्यात आले. त्याचा परिणाम होऊन खाणकाम बंद झाले. त्याचप्रमाणे सन २०१४ साली भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण च्या मुंबई मंडलाच्या जतन सहाय्यकाने मालकाला नोटीस बजावली आहे.

सदर लेण्याची जतन-दुरुस्ती भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण, च्या मुंबई मंडलामार्फत मान्यता मिळालेल्या जतन कार्यक्रमानुसार व उपलब्ध निधीनुसार करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण (पूर्व) (जि. ठाणे) मलंग रोड परिसरातील गटारांमध्ये रासायनिक कंपन्यांमधून कोणतीही प्रक्रिया न करता रसायन मिश्रित सांडपाणी सोडले जात असल्याबाबत

(१२) ५९६९० (१०-०८-२०१६). श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (पूर्व) (जि. ठाणे) मलंग रोड परिसरातील गटारांमध्ये रासायनिक कंपन्यांमधून कोणतीही प्रक्रिया न करता रसायन मिश्रित सांडपाणी सोडले जात असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे नागरिकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला असून नागरिकांनी एमआयडीसी कडे तक्रारी करूनही कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही केली जात नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. २६४ (९)

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने कंपनी चालकांवर व संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम (१६-१२-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार प्राप्त नसल्याचे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोकणात सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रे उभारण्याबाबत

(१३) ६२७८३ (१०-०८-२०१६). **श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) :** सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकण विभागात मोठ्या प्रमाणावर असलेल्या कारखान्यातून निघणारे प्रदूषित पाणी नद्या, शेती आणि खाड्यांमध्ये सोडण्यात आल्याने सागरी संपत्तीचे व जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्याने कोकणात सांडपाण्यावर प्रक्रिया करणारी केंद्रे उभारण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(३) असल्यास, कोकणात सांडपाण्यावर प्रक्रिया केंद्रे उभारण्यास किती कालावधी अपेक्षित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम (१६-१२-२०१६) : (१), (२), (३) व (४) कोकण विभागात सध्या एकूण १३ सामुहिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रे कार्यरत असून एका सांडपाणी प्रक्रिया केंद्राच्या उभारणीचे काम प्रगतीपथावर आहे. त्याचप्रमाणे कार्यरत असणा-या सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रांपैकी ३ सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रांच्या विस्तारीकरणाचे काम प्रगतीपथावर आहे.

अहमदनगर येथील ऐतिहासिक वस्तू संग्रहालयाची झालेली दुरवस्था

(१४) ६५१२७ (१६-१२-२०१६). **श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) :** सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर येथे दिनांक १ मे, १९६० रोजी स्थापन झालेल्या ऐतिहासिक संग्रहालयाची दुरवस्था झाली असून निधी अभावी संस्थेतील संशोधन केंद्र, त्रैमासिक तसेच कागदपत्रांचे संशोधन, ग्रंथांचे डिजिटलायझेशन व ती जतन करण्याचे काम बंद असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर ग्रंथालयाला पुरेसा निधी पुरविण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) होय, हे खरे आहे.

सदर खाजगी वस्तुसंग्रहालयाचे कार्यकारी विश्वस्त डॉ. साताळकर यांनी दि. २८.१२.२०१६ च्या पत्राव्दारे प्रश्नातील वस्तुस्थिती संचालक, पुरातत्व यांच्या निदर्शनास आणली आहे.

(२) हे संग्रहालय या संचालनालयाच्या अखत्यारित नसून ते अशासकीय (खाजगी) संग्रहालय आहे. त्यामुळे या प्रकरणी शासनाने चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

जगप्रसिद्ध एलिफंटा लेणी परिसरातील जमिनीला तडे गेल्याबाबत

(१५) ६५१६६ (१६-१२-२०१६). **श्री.मनोहर भोईर (उरण) :** सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जगप्रसिद्ध एलिफंटा लेणी परिसरातील जमिनीला तडे गेल्याने सदर लेण्यांना धोका निर्माण झाल्याचे तसेच संरक्षक भिंतीची दुरुवस्था झाली असल्याने माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर लेणींना धोका होऊ नये म्हणून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

एलिफंटा लेणी या राष्ट्रीय संरक्षक स्मारक असून केंद्र शासनाच्या भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण विभागाच्या अखत्यारित आहेत. सदर कार्यालयास अशाप्रकारची कोणतीही माहिती निदर्शनास आलेली नाही.

(२) एलिफंटा लेणी या समुद्रपातळीपासून ५०० फूट उंचीवर स्थित असल्यामुळे प्रारंभी टप्प्यात या लेण्यांना समुद्राची पातळी वाढल्याने कोणताही धोका निर्माण होणार नाही, असे अधीक्षक पुरातत्वविद्, मुंबई मंडळ, भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण यांनी कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यात गावांतील पाणी नमुने दूषित असल्याबाबत

(१६) ६५२४२ (१६-१२-२०१६). डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगोली जिल्ह्यात ७६ गावांत १०१ पाणी नमुने दूषित असल्याचे माहे ऑगस्ट-२०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर जिल्ह्यातील उक्त गावांमध्ये दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याने नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त गावात शुध्द पाणीपुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाच कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१७-०१-२०१७) : (१) होय.

- (२) नाही.
- (३) व (४) ज्या गावात पाणी नमुने दूषित आढळून आले आहेत त्या ठिकाणी तात्काळ ग्रामसेवक, जलसुरक्षक तसेच आरोग्य विभागाच्या कर्मचा-यांमार्फत पिण्याच्या पाण्याचे शुध्दीकरण करण्याबाबत उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत, स्त्रोतांच्या आजुबाजुचा परिसर स्वच्छ करणे, नालीतील तुंबंलेले पाणी वाहते करणे, हातपंपाचे फुटलेले कठडे तसेच स्त्रोतांभोवतालचे खड्डे मुरमाच्या सहाय्याने भरून घेणे इत्यादी उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच सर्व गावामध्ये पुरेसी ब्लिचींग पावडर उपलब्ध असल्यामुळे नियमित पाणी शुध्दीकरण जलसुरक्षकामार्फत करून नागरिकांना शुध्द पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

आजरसोंडा (ता.ओंढा नागनाथ, जि.हिंगोली) येथील लाभार्थ्यांना शिधापत्रिकांचे वाटप करण्याबाबत

(१७) ६५२५७ (१६-१२-२०१६). डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आजरसोंडा (ता.ओंढा नागनाथ, जि.हिंगोली) येथील लाभार्थ्यांना शिधापत्रिकांचे वाटप न झाल्यामुळे शिधापत्रिकाधारकांना शासनाच्या विविध योजनांपासून वंचित रहावे लागत असल्याची माहिती माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी ओंढा तहसील पुरवठा विभाग जाणीपूर्वक दुर्लक्ष करित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणाबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार लाभार्थ्यांना शिधापत्रिका त्वरीत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (३०-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

तथापि, मौजे आजारसोंडा, ता.औंढा नागनाथ, जि.हिंगोली येथील एकूण पात्र शिधापत्रिका संख्या ४६४ असून त्यापैकी ३८५ शिधापत्रिकांचे वितरण विविध योजनांतर्गत करण्यात आलेले आहे. उर्वरित ७९ शिधापत्रिका वितरणाची प्रक्रिया सुरू आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात मराठी चित्रपट निर्मिती व्यवसायास अनुदान रकमेत वाढ करणेबाबत

(१८) ६५६८२ (१६-१२-२०१६). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मराठी चित्रपट निर्मितीच्या वाढत्या व्यवसायाला प्रोत्साहित करण्यासाठी, शासनाकडून मिळणा-या ५ कोटी रुपये अनुदान रकमेत २५ कोटी रुपये अशी वाढ करण्याची मागणी अखिल भारतीय मराठी चित्रपट महामंडळाचे अध्यक्ष श्री. मेघराज भोसले यांनी दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी शासनाकडे केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वर्षाला प्रदर्शित होणा-या १५० चित्रपटांपैकी, मोजक्याच चित्रपटांना अनुदान रक्कम मंजूर करून अन्य चित्रपटांना अनुदान नाकारल्यानंतर पुन्हा त्यासाठी अपील करण्याची तरतूद नसल्यामुळे अनेक चित्रपट पात्र असून त्यांना अनुदान मिळत नसल्याची बाब निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मराठी चित्रपट उद्योगास चालना देऊन भरभराटीस आणण्यासाठी, चित्रपटाच्या अनुदानात २५ कोटी रुपये वाढ करण्याचा निर्णय घेऊन महामंडळाच्या अन्य समस्या सोडविणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही. अनुदान रकमेत २५ कोटी रुपये वाढ करण्याबाबत कोणतेही लेखी निवेदन शासनास प्राप्त झाल्याचे दिसून येत नाही.

(२) हे खरे नाही. चित्रपट निर्मात्याने चित्रपट अर्थसहाय्यासाठी परिपूर्ण प्रस्ताव गौरेगाव चित्रनगरी महामंडळाकडे सादर केल्यानंतर चित्रपटाचे परिक्षण करण्यात येते. परिक्षणाअंती पात्र सर्वच चित्रपटांना मंजूर अर्थसहाय्य अद्यापपर्यंत वितरीत करण्यात आले आहे.

(३) चित्रपटाच्या अनुदानात २५ कोटी रुपये वाढ करण्याबाबत कोणताही प्रस्ताव सद्यस्थितीत शासनाकडे कार्यवाहीत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात स्वस्त धान्य दुकानामार्फत होणारे धान्य वितरण
बायो मेट्रिक स्वरूपात करण्याबाबत

(१९) ६६१०६ (१६-१२-२०१६). अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील काही जिल्ह्यात स्वस्त धान्य दुकानामार्फत होणारे धान्य वितरण प्रणाली प्रायोगिक तत्वावर बायो-मेट्रिक स्वरूपात सुरु करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रायोगिक तत्वावर सुरु असलेल्या प्रणालीची सद्यस्थिती काय आहे,
- (३) असल्यास, राज्याच्या इतर जिल्ह्यात सदर प्रणाली लागू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. गिरीश बापट (१७-०१-२०१७) : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) राज्य शासनाने सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतील धान्याचा अपहार रोखण्यासाठी लाभार्थ्यांची बायोमेट्रीक ओळख पटवून त्यांना शिधावस्तूचे वितरण करण्याचा निर्णय दि. १८ मे, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेतला आहे. तदनुषंगाने रास्तभाव दुकानांतून पॉईंट ऑफ सेल (PoS) मशीनद्वारे धान्य वितरण करण्यासाठी ३ System Integrator नेमण्यात आलेले असून पुढील आवश्यक कार्यवाही सुरु आहे.

रायगड जिल्ह्यातील रास्त भाव धान्य दुकानातून नियमित धान्य पुरवठा होण्याबाबत

(२०) ६६१८६ (१६-१२-२०१६). श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अतिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रायगड जिल्ह्यात रास्त भाव धान्य दुकानात माहे ऑगस्ट २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान तुरडाळ १०३ रुपये किलो असून तर तीच तुरडाळ खुल्या बाजारात ९० रुपये किलोने उपलब्ध होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रास्त भाव धान्य दुकानात मिळणारा रॉकेलचा कोटा कमी असल्याने ग्राहकांना रॉकेल उपलब्ध होत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रास्त भाव धान्य दुकान शिधापत्रिकाधारकांना वेळेवर व स्वस्त धान्य मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१८-०१-२०१७) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याचे सुव्यवस्थित वितरण होण्याच्या दृष्टीने सर्व गावांत दवंडी देणे, दैनिक वृत्तपत्रात प्रसिद्धी देणे इ. कार्यवाही करण्यात येते. तसेच, शासकीय गोदामतून अन्नधान्य रास्तभाव दुकानाकडे रवाना केल्यानंतर त्या क्षेत्रांतील नागरीकांना ग्रुप एस.एम.एस. पाठविण्यात येतो.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्ह्यातील एपीएल व बीपीएलअंतर्गत असलेली
कुटुंबे शौचालयाविना असल्याबाबत**

(२१) ६६५५३ (१६-१२-२०१६). डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यातील एपीएल व बीपीएलअंतर्गत असलेले २ लाख २ हजार १६४ कुटुंबे शौचालयाविना असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित कुटुंबांना शौचालय बांधण्याकरिता कोणती विशेष कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१७-०१-२०१७) : (१) होय.

(२) माहे नोव्हेंबर २०१६ अखेर जिल्ह्यात ३,७८,६३०एकूण कुटुंब असून १,९६,२२० कुटुंबाकडे वैयक्तिक शौचालय सुविधा उपलब्ध आहे व १,८२,४१० कुटुंबाकडे शौचालय नाही. शौचालयाविना असलेल्या कुटुंबांना शौचालय बांधकाम करणेसाठी १२०००/- रुपये प्रोत्साहन अनुदान वितरीत करून सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात ६८,०२४ वैयक्तिक शौचालय बांधकाम व नोव्हेंबर २०१६ ते मार्च २०१७ या कालावधीत ३५६ ग्रामपंचायती हागणदारीमुक्त करणेसाठी नियोजन करण्यात आलेले आहे. उर्वरीत ३६० ग्रामपंचायती मार्च २०१८ पर्यंत हागणदारीमुक्त करून संपूर्ण जिल्हा हागणदारीमुक्त करणेसाठी कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**साखरा (ता.वरोरा, जि. चंद्रपूर) गावातील स्वस्त धान्य
दुकानदारावर कारवाई करण्याबाबत**

(२२) ६६७३३ (१६-१२-२०१६). श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साखरा (ता.वरोरा, जि. चंद्रपूर) गावातील स्वस्त धान्य दुकानदारविरुद्ध दोन महिन्या अगोदर तहसिलदार यांना निवेदन देऊनही कोणतीच कारवाई करित नसल्याने दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास गावक-यांनी उपविभागीय अधिका-यांना निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, चौकशीनुसार संबंधित दुकानदाराविरुद्ध तसेच कारवाई करण्यास दिरंगाई करण्या-या तहसिलदारांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (३०-०१-२०१७) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) मौजा साखरा येथील श्री.प्रल्हाद झोलबाजी मोहारे, स्वस्त धान्य दुकानदार यांचे विरुद्ध ग्रामस्थांनी केलेल्या दि.२९.७.२०१६ रोजीच्या तक्रारीची चौकशी करण्यात येवून त्यांचेकडून दंडात्मक कार्यवाही म्हणून अनामतरक्कमेची १०० टक्के रक्कम रु.१०००/-वसूल करून त्रुटीची पूर्तता तात्काळ करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या असून भविष्यात दोष/अनियमिततेची पुनरावृत्ती झाल्यास प्राधिकार पत्र रद्द करण्यात येईल अशी ताकीद देण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील विशेषतः अहमदनगर जिल्ह्यातील स्वस्त धान्य दुकानदार व रॉकेल विक्री परवाना धारकांना मानधन सुरु करणेबाबत

(२३) ६६८११ (१६-१२-२०१६). श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुर्वठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील विशेषतः अहमदनगर जिल्ह्यातील स्वस्त धान्य दुकानदार व रॉकेल विक्री धारकांना मानधन देण्याबाबत शासनाने योजना तयार केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर मानधन सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (२०-०१-२०१७) : (१) नाही. हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर येथील करवीरनिवासिनी अंबाबाई मंदिरात बांधलेल्या दर्शन मंडपाबाबत

(२४) ६६९६४ (१६-१२-२०१६). श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर येथील करवीर निवासिनी अंबाबाई मंदिराचा राज्य संरक्षित स्मारकात समावेश करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त मंदिर विकास आराखड्यातील प्रस्तावित दर्शन मंडपामुळे शासनाच्या अधिसूचनेतील नियमाचा भंग होत असल्याने दर्शन मंडप वादाचा मुद्दा ठरला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हेरिटेज समितीचे सदस्य आणि नागरिकांचा विरोध असतांनाही त्याच ठिकाणी दर्शन मंडप उभारण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

कोल्हापूर येथील श्री महालक्ष्मी मंदिर राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याची कार्यवाही सुरु असून या प्रकरणी प्राथमिक अधिसूचना दि. २०.०७.२०१६ अन्वये निर्गमित झाली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाची "उज्वला योजना" राज्यात बंद करण्यात आल्याबाबत

(२५) ६७५३२ (१६-१२-२०१६). श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने गोरगरिबांसाठी ज्यांच्या घरात गॅस नाही, त्यांना मोफत गॅस देण्याची "उज्वला" ही योजना सुरु केली असून तीन वर्षांसाठी रुपये ८ हजार कोटींची तरतूद केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेत एक एलपीजी सिलिंडर, एक प्रेशर रेग्युलेटर, सुरक्षा नळी माहितीपुस्तिका आणि मोफत जोडणी देण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर योजनेची प्रसिध्दी पुरवठा विभागाकडून माहे ऑगस्ट-सप्टेंबर, २०१६ पासून प्रसिध्द करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर योजना दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१६ रोजी सातारा जिल्ह्यात सुरु करून लाभार्थ्यांना गॅस एजन्सीकडून आपला गॅस घेऊन जाण्याबाबत फोन करण्यात आल्याने, त्यानुसार दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वितरण करण्यात आले व दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ रोजी सदर योजना अचानक बंद करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व सदरची योजना बंद करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१८-०१-२०१७) : (१) प्रधानमंत्री उज्वला योजना महाराष्ट्रामध्ये सुरु करण्यात आलेली आहे. तथापि, सातारा जिल्ह्यात राष्ट्रीय सरासरीपेक्षा जास्त एलपीजी कनेक्शन असल्याने सातारा जिल्हा हा प्राधान्य नसलेल्या जिल्ह्यामध्ये मोडत आहे.

(२) व (३) या योजनेत एक एल.पी.जी.सिलिंडर, एक प्रेशर रेग्युलेटर, सुरक्षा नळी, माहितीपुस्तिका आणि मोफत जोडणी देण्यात येणार आहे.

प्रधानमंत्री उज्वला योजना महाराष्ट्रामध्ये दिनांक १४ जून, २०१६ पासून सुरु झाली असून याबाबत जिल्हा माहिती अधिकारी, सातारा यांना जिल्हा पुरवठा अधिकारी, सातारा यांनी प्रेसनोट प्रसिध्द करणेबाबत कळविण्यात आले होते.

त्यास अनुसरून दिनांक २७ जुलै, २०१६ रोजीच्या दैनिक सकाळ या वृत्तपत्रामध्ये बातमी प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

(४) व (५) सातारा जिल्ह्यात राष्ट्रीय सरासरीपेक्षा जास्त एल.पी.जी.कनेक्शन असल्याने सातारा जिल्हा हा प्राधान्य नसलेल्या जिल्ह्यामध्ये मोडत असून सदर जिल्ह्यासाठी सर्व तेल कंपन्यांचा मिळून १०,००० इतका कोटा देण्यात आला होता. सदर कोटा संपल्यानंतर गॅस कनेक्शनचे वितरण बंद करण्यात आले आहे.

राज्यात अन्न सुरक्षा योजनेतील लाभार्थ्यांना ई-रेशनकार्ड वितरीत करण्याबाबत

(२६) ६७६१५ (१६-१२-२०१६). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अन्न सुरक्षा योजनेतून ग्रामीण भागातील ७६ टक्के तर शहरी भागातील ४५ टक्के लाभार्थ्यांना धान्य पुरवठा करण्याचे कायद्याने बंधनकारक असताना लाभार्थ्यांना ई-रेशनकार्ड शासनाने वितरीत केले नाही, त्यामुळे सदर योजना प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१७-०१-२०१७) : (१) नाही, केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक धोरणान्वये, राज्यात दि. १७ डिसेंबर, २०१३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना लागू करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेतील नियमांप्रमाणे ग्रामीण भागातील ७६ टक्के व शहरी भागातील ४५ टक्के लाभार्थ्यांची सदर शासन निर्णयान्वये निवड करण्यात येऊन त्यांना त्याप्रमाणे शिधावस्तूंचे वितरण करण्यात येत आहे. तसेच या योजनेतील लाभार्थ्यांना बारकोड शिधापत्रिका देण्याचा निर्णय १८ मे, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेतला असून त्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्ह्यातील १४४ ठिकाणचे पाणी दुषित असल्याचे निदर्शनास आल्याबाबत

(२७) ६७६३४ (१६-१२-२०१६). डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्ह्यातील ७८ गावातील १४४ ठिकाणच्या पिण्याच्या पाण्याची गुणवत्ता व सनियंत्रण आणि सर्वेक्षण विभागाकडून करण्यात आलेल्या पाहणीत सदर पाणी दुषित असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, पाणी दुषित होण्याची कारणे काय आहेत, सदर कारणे दूर करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१६-०१-२०१७) : (१) व (२) होय

जिल्ह्यात माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये एकूण १७७२ पाणी नमुन्यांची जैविक तपासणी पाणी गुणवत्ता व सनियंत्रण आणि सर्वेक्षण विभागाकडून करण्यात आली होती. सदर तपासणीत ७८ गावातील १४४ ठिकाणचे पाणी नमुने दुषित असल्याचे आढळून आले होते.

पाणी स्वच्छता मिशन कक्षामार्फत सर्व गटविकास अधिकारी व आरोग्य विभागामार्फत तालुका आरोग्य अधिकारी यांना याबाबत अवगत करण्यात आले होते. तालुकास्तरीय यंत्रणेमार्फत संबंधित ग्रामपंचायतीना दुषित आलेल्या स्त्रोतांचे शुध्दीकरण करून फेर तपासणीसाठी पाणी नमुने आरोग्य प्रयोगशाळेकडे पाठविण्याच्या सुचना दिलेल्या होत्या. त्यानुसार संबंधित ग्रामपंचायतीनी दुषित स्त्रोतांचे टीसीएलने शुध्दीकरण करून पाणी नमुने फेर तपासणीसाठी पाठविले. तपासणीनंतर हे नमुने योग्य असल्याचे आढळून आले.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

तिवसा (जि.अमरावती) शहरातील सुरवाडी येथील रोडवरील

गॅस एजन्सीवर कारवाई करण्याबाबत

(२८) ६७९७४ (१६-१२-२०१६). अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तिवसा (जि.अमरावती) शहरात एका गॅस एजन्सीचे कार्यालय व वितरण व्यवस्थेची जागा सुरवाडी येथील रोडवरील जागेत असल्यामुळे वाहतुकीस मोठा अडथळा निर्माण होत असून

यामुळे अपघात होण्याची शक्यता असल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत सुरवाडी येथील नागरिकांनी तहसिलदार यांच्याकडे तक्रार दाखल केली असून यावर तातडीने कार्यवाही करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणीबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर गॅस एजन्सीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१८-०१-२०१७) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) तिवसा येथे वाहतुकीस अडथळा निर्माण होतो अशा प्रकारची तिवसा येथील जनतेची तक्रार प्राप्त झालेली आहे.

जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अमरावती यांनी तहसिलदार, तिवसा यांचेकडून अहवाल मागविण्यात आला. दिलेल्या निवेदनानुसार सुरवाडी रस्त्यावर गॅस एजन्सीकडून होणारा अडथळा यापुढे होणार नाही असा तोडगा काढून गॅस एजन्सी धारकास सिलेंडर वाटप करण्याकरिता सुरक्षित स्थळी व होत डिलिव्हरीद्वारे सिलेंडर वाटप करण्याचे जिल्हा पुरवठा अधिकाऱ्यांनी निर्देश दिले.

निवेदनावर तोडगा निघाल्याने कारवाई करण्याचा प्रश्न निर्माण झाला नाही.

पांगरी कुठे (जि.वाशिम) येथील जलशुध्दीकरण प्रकल्प कार्यान्वित करण्याबाबत

(२९) ६८१९८ (१६-१२-२०१६). श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्हयातील डोंगरकिन्ही जिल्हा परिषद सर्कल मध्ये जलस्वराज्य तर्फे चांडस व अधिक पाच गावे ही मोठी पाणीपुरवठा योजना सुरु केली होती मात्र त्यासाठी पांगरी कुठे गावाजवळ उभारलेला जलशुध्दीकरण प्रकल्प अद्याप सुरु झाला नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर प्रकल्प कार्यान्वित करून सदर योजनेतील गावांना पाणीपुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (११-०१-२०१७) : (१) नाही, हे खरे नाही.

वाशिम जिल्हयातील डोंगरकिन्ही जिल्हा परिषद सर्कलमध्ये चांडस व अधिक पाच गावे ही पाणी पुरवठा योजना जलस्वराज्य तर्फे राबविण्यात आलेली नाही. सदर योजना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत बृहत आराखड्यांतर्गत राबविण्यात आली असून २००८ मध्ये कार्यान्वीत करण्यात आली. यानंतर सदर योजना जिल्हाधिकारी यांचेकडून टंचाई कालावधीकरिता चालू होवून गावांना पाणी पुरवठा करण्यात आला. तथापि, सन २०१५ मध्ये कमी पर्जन्यमान झाल्याने योजनेचा उद्भव असलेल्या कळमेश्वर लघु प्रकल्पात पाणी साठा उपलब्ध नसल्याने सन २०१६ च्या उन्हाळ्यामध्ये सदर योजनेतून पाणी पुरवठा करणे शक्य झाले नाही.

(२) आता सदर योजनेचा समावेश मुख्यमंत्री, ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनांचे पुनरुज्जीवन या सदराखाली करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उस्मानाबाद जिल्हयात ४० हजार केसरी शिधापत्रिका धारकांना
अन्नसुरक्षा योजनेतून वगळल्याबाबत**

(३०) ६९३७९ (१६-१२-२०१६). श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद जिल्हयात ४० हजार केसरी कार्डधारकांना अन्नसुरक्षा योजनेतून वगळल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अन्न सुरक्षा योजनेत समाविष्ट नसलेल्या एपीएल लाभार्थ्यांना अन्नधान्य वितरीत करण्यासाठी वाढीव अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) व (२) राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजना सुरु झाल्यानंतर लाभार्थी निवडीची प्रक्रीया सुरु असताना अशा प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत. परंतु, राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत केंद्र शासनाने दिलेल्या इष्टांकाच्या मर्यादेमुळे जे लाभार्थी सवलतीच्या दराने अन्नधान्य मिळण्यापासून वंचित राहिले आहेत, अशा लाभार्थ्यांचा समावेश होण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ अन्वये उस्मानाबाद जिल्हयासह राज्यातील सर्व जिल्हयांना सुधारित इष्टांक दिला आहे. त्यानुसार लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेच्या संगणकीकरणांतर्गत आधार सिडिंगचा वापर करून त्यातील मयत दुबार, कायम स्थलांतरीत लाभार्थ्यांना वगळण्याचे काम उस्मानाबाद जिल्हयात चालू आहे.

उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार वंचित राहिलेल्या लाभार्थ्यांपैकी राज्यातील सुमारे १.५० कोटी एपीएल (केशरी) लाभार्थ्यांचा उत्पन्नाच्या मर्यादेत राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेमध्ये समावेश करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील राजगडावरील संवर्धनाची कामे ऐतिहासिक पध्दतीने होण्याबाबत

(३१) ७०००० (१६-१२-२०१६). डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील राजगडावरील ऐतिहासिक सदरेसह पद्मावती माचीवरील राजवाड्याचे तळे ते पाली दरवाजा या तटबंदीचे काम राज्य पुरातत्व विभागाने चुकीच्या पध्दतीने केले असल्याने तटबंदीचे विद्वेषीकरणे झाले असल्याचे माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त गडावरील महाद्वाराच्या बुरुजांवरील दगडी पाकळ्यांच्या जागी सलग बांधकाम केल्याने त्याच्या सौंदर्याला बाधा आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त गडावरील मंदिरामध्ये स्थानिक नागरिकांनी हॉटेल्स थाटल्याने गडावर प्लॉस्टीकचे ग्लास, ताटे असा कचराही वाढू लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त गडावरील वास्तुचे संवर्धनाची कामे ऐतिहासिक पध्दतीने व्हावीत यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) तसेच गडावरील मंदिरे व देवड्यांमध्ये विनापरवाना हॉटेल्स सुरु करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

राजगड किल्ल्यावरील जतन दुरुस्तीचे काम पुरातत्वशास्त्र संकेतानुसार करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

पाली दरवाजा बुरुजाच्या जतन दुरुस्तीचे काम पुरातत्वशास्त्र संकेतानुसार व मुळ वास्तू रचनेनुसार केले आहे. त्यामुळे त्याच्या मुळ सौंदर्यात कोणतीही बाधा येत नाही.

(३) गडावर हॉटेल टाकून कचरा वाढत असल्याची बातमी माहे जुलै, २०१६ च्या दरम्यान स्थानिक वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली होती. त्याची दखल घेऊन तात्काळ पाहणी केली असता गडाच्या परिसरातील काही स्थानिक लोक किल्ल्यावर पर्यटकांना चहा-पाणी, ताक व भजी विकत असल्याचे निदर्शनास आले. या सर्व विक्रेत्यांना नोटीस देऊन व वेल्हा पोलिस ठाण्यात लेखी तक्रार देऊन गडावर कोणतेही पदार्थ विक्री करण्यात बंदी घालण्यात आली आहे.

- (४) राजगड किल्ल्यातील सदर, पाली दरवाजा, सुवेळामाची, चिलखती बुरुज, कचेरी व पदपथ इ. वास्तूंच्या जतन दुरुस्तीची कामे पुरातत्वशास्त्र संकेतानुसारच सुरु आहेत.
- (५) गडावर पदार्थ विक्री करणाऱ्यांवर बंदी घालण्यात आली आहे.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांचा अन्नधान्य सुरक्षा योजनेत समावेश करण्याबाबत

(३२) ७०१०६ (१६-१२-२०१६). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील किती कुटुंबांचा अन्नधान्य सुरक्षा योजनेतर्गत समावेश करण्यात आला आहे,
- (२) असल्यास, सदर योजनेतील लाभार्थ्यांना सन २०१२ पासून अद्याप पर्यंत अन्न धान्याचा पुरवठा केला जात नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाच्या नविन आदेशानुसार आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल असलेल्या लाभार्थ्यांची यादी तयार करण्याचे लेखी आदेश जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी आठ ही तालुक्यातील तहसिलदारांना माहे ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास दिले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, त्या अनुषंगाने कार्यवाहीची सद्यस्थिती काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील अंत्योदय अन्न योजनेतील २३,८८१ शिधापत्रिकांचा व प्राधान्य कुटुंब गटात बी.पी.एल.मधील ४७,४५९ शिधापत्रिकांचा राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेमध्ये समावेश करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ ची अंमलबजावणी राज्यात माहे फेब्रुवारी, २०१४ पासून सुरु झाली असून, त्यानुसार पूर्वी लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत लाभ घेणारे अंत्योदय अन्न योजनेचे सर्व लाभार्थी व बी.पी.एल गटातील सर्व लाभार्थ्यांचा समावेश राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियमांतर्गत प्राधान्य कुटुंब गटात करण्यात आला आहे. या अधिनियमातील तरतूदीनुसार अंत्योदय अन्न योजनेतील सर्व लाभार्थ्यांना प्रति शिधापत्रिका प्रतिमाह ३५ किलो अन्नधान्य व प्राधान्य कुटुंब गटातील लाभार्थ्यांना प्रतिव्यक्ती प्रतिमाह ५ किलो अन्नधान्याचे वाटप करण्यात येते.

(३) शासन निर्णय दिनांक १३.१०.२०१६ नुसार दिलेल्या सुधारित इष्टांकानुसार उत्पन्नाच्या कमाल आर्थिक मर्यादेनुसार एपीएल (केशरी) मधील लाभार्थ्यांची निवड करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्हयातील केवळ ९ स्मारकेच राज्य संरक्षित स्मारकांच्या यादीत तर केंद्रीय पुरातत्व विभागाकडे दोन-चारच स्मारके असल्याबाबत

(३३) ७०१५३ (१६-१२-२०१६). डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्हयातील केवळ ९ स्मारकेच राज्य शासनाच्या पुरातत्व विभागाकडील राज्य संरक्षित स्मारकांच्या यादीत तर केंद्रीय पुरातत्व विभागाकडे दोन-चारच स्मारके असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्य संरक्षित स्मारक व केंद्रीय पुरातत्व विभागाकडे कोणकोणत्या स्मारकांची यादी आहे,
- (३) असल्यास, उर्वरित ऐतिहासिक वास्तू शासनाच्या अखत्यारित येण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) :(१) हे खरे आहे.

कोल्हापूर जिल्हयात ७ राज्य संरक्षित स्मारके असून केंद्र शासनाच्या अखत्यारित ४ राष्ट्रीय संरक्षित स्मारके आहेत.

(२) राज्य संरक्षित स्मारकांची यादी

- १ विशाळगड किल्ला, गजापूर, शाहूवाडी
- २ रांगणा किल्ला, चिकेवाडी, भूदरगड
- ३ भुदरगड किल्ला, पेठ शिवापूर, भूदरगड
- ४ महादेव मंदिर, आरे, करविर
- ५ लक्ष्मी विलास पॅलेस, करविर, करविर
- ६ रामचंद्र अमात्य समाधी, पन्हाळा, पन्हाळा
- ७ बाजीप्रभू व फुलाजी देशपांडे समाधी, भातवडी, शाहूवाडी

राष्ट्रीय संरक्षित स्मारकांची यादी

- १ पन्हाळा किल्ला, पन्हाळा, पन्हाळा
- २ पुरातत्वीय स्थळ, ब्रम्हपुरी कोल्हापूर
- ३ कोपेश्वर मंदिर, खिद्रापूर, कोल्हापूर
- ४ बौध्द लेणी, पन्हाळा, कोल्हापूर

(३) उर्वरित ऐतिहासिक वास्तुंची पाहणी करून त्यांचा इतिहास सांगणारे अवशेष शिल्लक असल्यास अश्या वास्तु संरक्षित करण्यासाठी त्या बाबतची महसूल विषयक माहिती संबंधित विभागाकडून मागविण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्हयातील द्वारपोच योजना कार्यान्वित करण्यास झालेल्या
विलंबामुळे शासनाचे झालेले आर्थिक नुकसान**

(३४) ७०३०२ (१६-१२-२०१६). श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्हयात द्वारपोच योजना कार्यान्वित करणे बाबत शासनाने दिनांक २ जून २०१६ रोजी वा त्यासुमारास कमी दर असलेल्या निविदाधारकांसोबत करारनामा करण्याचे आदेश देऊन सुध्दा तत्कालीन पुरवठा अधिकारी यांनी केलेल्या विलंबामुळे शासनाचे आर्थिक नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, धान्य वाहतुकीच्या निविदा प्रक्रियेत ७७ टक्क्याची तरतुद असतांना सुध्दा ६७ टक्के दराची निविदा दाखल करून घेऊन उपरोक्त पुरवठा अधिकाऱ्यांमुळे लाखो रुपयांची अतिरिक्त देयके शासनास अदा करावी लागणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने द्वारपोच योजनेत दिरंगाई करणाऱ्या संबंधीत पुरवठा अधिकाऱ्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

या प्रकरणी न्यायालयीन प्रकरणामुळे निविदाधारकांसोबत करारनामा करण्यास विलंब झालेला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील शिवडी, सायन, वांद्रे व धारावी आदी किल्ल्यांची झालेली दुरावस्था

(३५) ७०५५२ (१६-१२-२०१६). श्री.अजय चौधरी (शिवडी) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील शिवडी, सायन, वांद्रे व धारावी आदी किल्ल्यांवर अस्वच्छता, पुरेशी सुरक्षा व सूचना फलक नसणे अशा प्रकारची दुरावस्था झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त किल्ल्यांवर बेकायदा चित्रीकरण सुरु असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर किल्ल्यावर सोयीसुविधा व सुरक्षितता नसल्यामुळे ट्रेकर्स तसेच परदेशी पर्यटकांना अनेक अडचणी निर्माण होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त किल्ल्यांचे जतन करून सर्व सोयी-सुविधा व सुरक्षिततेची व्यवस्था करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, याबाबत कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

दि. १७.०९.२०१६ रोजी शिवडी किल्ल्यावर बेकायदेशीर चित्रीकरण सुरु असल्याचे निदर्शनास आले होते. सदर चित्रीकरण तात्काळ थांबविण्यात आले. याबाबत वडाळा पोलिस ठाण्यात तक्रार करण्यात आली आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) मुंबईतील शिवडी, वांद्रे, वरळी व घोडबंदर या किल्ल्यांच्या जतन संवर्धनाची रु. ४.३९ कोटी इतक्या रक्कमेची कामे करण्यात आली आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यातील पिण्याचे पाणी दूषित असल्याबाबत

(३६) ७०६११ (१६-१२-२०१६). डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्ह्यातील सार्वजनिक आरोग्य प्रयोगशाळा व लघुप्रयोग शाळा येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडून माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान एकूण १ हजार ४८ पाण्याचे नमुने तपासण्यात आले, त्यापैकी २११ नमुने दूषित असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर जिल्ह्यातील दूषित पाण्यामुळे रोगांच्या रुग्णसंख्येतही वाढ होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दूषित पाण्यामुळे होणाऱ्या साथीला प्रतिबंध घालण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१०-०१-२०१७) : (१) होय.

(२) परभणी जिल्ह्यामध्ये मौजे कवडा तालुका जितुर वगळता जिल्ह्यामध्ये कोठेही साथजन्य परिस्थिती नव्हती मौजे कवडा तालुका जितुर येथे नळ योजनेतील व्हॉल गळतीमुळे अशुध्द पाणी पुरवठा होऊन रुग्ण संख्येत वाढ झाली होती.

(३) व (४) वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र वझर, तालुका आरोग्य अधिकारी जितुर, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा हिवताप अधिकारी, साथरोग अधिकारी यांनी मौजे कवडा येथे भेट देऊन संबंधित गावाचे ग्रामसेवक सरपंच यांना लेखी व तोंडी व सुचना देऊन गावातील

रुग्णांना औषधोपचार करण्यात आले, तसेच दुषित आढळून आलेल्या स्त्रोतांचे ब्लिचिंग पावडर टाकून शुध्दीकरण करून शुध्द केलेले पाणी पिण्याविषयी आरोग्य शिक्षण देण्यात आले व कवडा येथे २४ तास वैद्यकीय पथक स्थापन करून साथ आटोक्यात आणली.

नविन नाशिक (जि.नाशिक) परिसरात ग्राहक रॉकेलपासून वंचित असल्याबाबत

(३७) ७०८०५ (१६-१२-२०१६). श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नविन नाशिक (जि.नाशिक) परिसरात ऐन सणासुदीच्या व उत्सवांच्या काळात शासकीय कोट्यातून मिळणाऱ्या रॉकेलचा तुटवडा निर्माण झाल्याने अनेक गोरगरीब व कष्टकरी श्रमजिवी मजूर कुटुंब रॉकेलपासून वंचित राहिल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणी ग्राहक रॉकेलपासून वंचित असतांना अंबड, कामटवाडे व मोरवाडी परिसरात ६० ते ७० रुपये प्रति लिटर या चढ्या भावाने काळ्या बाजारात रॉकेलची सर्रास विक्री होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नविन नाशिक परिसरात ऐन सणासुदी व उत्सवांच्या काळात रॉकेलची टंचाई निर्माण होण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने रॉकेलचा पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१८-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

दि.२० ऑगस्ट, २०१५ अन्वये निश्चित केलेल्या परिमाणानुसार केरोसिन मिळण्यास पात्र शिधापत्रिकाधारकांना केरोसिनचे वितरण करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

केरोसिनची चढ्या भावाने विक्री होत असल्याची कोणतीही लेखी अथवा तोंडी तक्रार जिल्हा पुरवठा कार्यालयात प्राप्त झालेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कराड (जि.सातारा) तालुक्यातील पाण्याच्या टाक्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत

(३८) ७०९४९ (१६-१२-२०१६). श्री.जयकुमार गोरे (माण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कराड (जि.सातारा) तालुक्यात जिल्हा परिषदेच्या ग्रामीण पाणीपुरवठा विभागाने ग्रामीण भागातील पिण्याच्या पाण्याचे पाणीपुरवठा करणाऱ्या टाक्यांची तपासणी केली असता पाण्याच्या टाक्या धोकादायक असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी पाण्याच्या टाक्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत वा नव्याने टाक्या बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१३-०१-२०१७) : (१) होय ,अंशतः खरे आहे.

(२) कराड तालुक्यातील मसूर, सुपने, म्हासोली, वडगाव हवेली व करवडी ह्या पाच पाणी पुरवठा योजनांच्या आर.सी.सी.उंच टाक्या जुन्या झाल्यामुळे त्या वापरण्यायोग्य नसल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर जुन्या टाक्या काढून नवीन टाक्या बांधण्याचा प्रस्ताव राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २०१७-१८ च्या कृती आराखड्यात समावेश करण्याची कार्यवाही सुरु आहे .

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील शेतकरी-शेतमजुरांची नावे स्वस्त धान्य याद्यांमधून वगळण्यात आल्याबाबत

(३९) ७०९६१ (१६-१२-२०१६). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यात अतिवृष्टी, दुष्काळी अनुदानाबरोबरच अनेक गावातील शेतकरी-शेतमजुरांची नावे स्वस्त धान्य याद्यांमधून वगळण्यात आल्याने स्वस्त धान्यापासून वंचित रहावे लागत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने येथील शेतकरी व शेतमजुरांना स्वस्त धान्याचा लाभ अनुदाने मिळावीत यासाठी सर्वेक्षण करून सुधारित याद्या तयार करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) होय.

(२) सदर प्रकरणी तपासणी करण्यात येऊन, पात्र शेतकरी लाभार्थ्यांचा शेतकरी योजनेत समावेश करण्यात आला आहे. दिनांक १३.१०.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना, २०१३ अंतर्गत औरंगाबाद जिल्ह्यासह सर्व जिल्ह्यांना सुधारित इष्टांक देण्यात आला आहे. त्यानुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेमध्ये जास्तीत जास्त शेतमजुरांचा समावेश करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे कुरणी (ता. चंदगड, जि. कोल्हापूर) या गावातील पाणी पूरवठा योजनेचे काम मुख्यमंत्री योजनेमध्ये समाविष्ट करून निधी देण्याबाबत

(४०) ७११२९ (१६-१२-२०१६). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कुरणी (ता. चंदगड, जि. कोल्हापूर) या आमदार आदर्श गाव योजनेमधील पाणी पूरवठा योजनेचे काम मुख्यमंत्री योजनेमध्ये समाविष्ट करून निधी देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी, चंदगड यांनी मा. मुख्यमंत्री यांचेकडे दिनांक २७ जुलै, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास तसेच अनेक वेळा केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (२१-०१-२०१७) : (१) होय.

(२) सदर मागणीच्या अनुषंगाने शासनाच्या दि.२६.१२.२०१६ च्या पत्रान्वये मौ. कुरणी नळ पाणीपुरवठा योजनेचा व्यवहार्यता तपासणी अहवाल अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, सांगली याचेकडून मागविण्यात आला आहे.

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत घ्यावयाच्या योजना व त्याकरिता आवश्यक निधी दि.०७.०५.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आला असून त्यामध्ये मौ. कुरणी नळ पाणी पुरवठा योजनेचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमाध्ये समाविष्ट असलेली एखादी योजना काही कारणास्तव रद्द झाल्यास अन्य योजना घेण्याचे अधिकार मा. मंत्री (पाणीपुरवठा व स्वच्छता) यांचे अध्यक्षतेखालील समितीस आहेत. तथापि, सदर स्थितीत कोणतीही योजना वगळण्यात आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालेगाव (जि.नाशिक) येथील एपीएलकार्डधारकांना अन्नसुरक्षा योजनेचा लाभ देण्याबाबत

(४१) ७११८० (१६-१२-२०१६). श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात एपीएल (केशरी कार्डधारक) कार्डधारकांना अन्नसुरक्षा योजनेचा लाभ देण्याबाबत शासनाने दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मालेगाव (जि.नाशिक) येथील सुमारे १ लाख १० हजार लाभार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ देण्याबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांना आदेशित करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधिंनी मा. अन्न नागरी पुरवठा मंत्री यांना माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान लेखी विनंतीपत्र दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर विनंती पत्रावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) हे खरे आहे.

राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत केंद्र शासनाने दिलेल्या इष्टांकाच्या मर्यादेमुळे जे लाभार्थी सवलतीच्या दराने अन्नधान्य मिळण्यापासून वंचित राहिले आहेत, अशा लाभार्थ्यांचा समावेश होण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय दिनांक १३.१०.२०१६ अन्वये नाशिक जिल्ह्यासह राज्यातील सर्व जिल्ह्यांना सुधारित इष्टांक दिला आहे. राज्यातील वंचित राहिलेल्या लाभार्थ्यांपैकी दिनांक ३०.०९.२०१६ पर्यंतच्या सुमारे १.५० कोटी एपीएल (केशरी) लाभार्थ्यांचा राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेमध्ये समावेश होणार आहे.

(२) होय

(३) दिनांक १३.१०.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये नाशिक जिल्ह्यासाठी देण्यात आलेल्या सुधारित इष्टांकानुसार मालेगांव, जि.नाशिक येथील आतापर्यंत राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेचा लाभ मिळत नसलेल्या १०६१ शिधापत्रिकांचा अंत्योदय अन्न योजनेमध्ये व ८१,०२२ लाभार्थ्यांचा प्राधान्य कुटुंब गटामध्ये समावेश करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक येथे स्वस्त धान्य दुकानांसाठी पुरवठा करण्यात आलेली

डाळ निकृष्ट दर्जाची असल्याबाबत

(४२) ७१२३८ (१६-१२-२०१६). श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक येथे स्वस्त धान्य दुकानातील शिधापत्रिका धारकांना उपलब्ध करून देण्यात आलेली डाळ ही निकृष्ट दर्जाची असल्याचे माहे ऑगस्ट २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर निकृष्ट प्रतीच्या डाळीच्या नमुन्यांची तपासणी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणाबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्याअनुषंगाने उत्तम प्रतीची डाळ उपलब्ध करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१८-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

तहसिलदार नांदगाव, निफाड व धान्य वितरण अधिकारी, नाशिक यांच्या गोदामात प्राप्त झालेल्या तुरडाळीपैकी जी तुरडाळ निकष पूर्ण करित नव्हती ती सर्व तुरडाळ शासन निकषाप्रमाणे पुरवठादाराने बदलून दिलेली आहे.

(२) पुरवठादार यांनी धान्य वितरण अधिकारी, नाशिक यांचे अधिनस्त गोदामात तुरडाळ पोहोच केल्यानंतर वेगवेगळ्या कट्यातून ४ ते ५ नमुने घेवून त्यांची तपासणी करण्यात आली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) येथे संतपीठ स्थापन करण्याबाबत

(४३) ७१९४२ (१६-१२-२०१६). श्री.छगन भुजबळ (येवला) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) त्र्यंबकेश्वर (जि.नाशिक) येथे संतपीठ स्थापन करण्याबाबत नाशिक जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधींनी माहे डिसेंबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१०-०१-२०१७) : (१) अंशतः खरे आहे.

श्री. संत श्रेष्ठ निवृत्तीनाथ समाधी संस्थान त्र्यंबकेश्वर या संस्थेस त्र्यंबकेश्वर येथे संतपीठ मंजूर करण्याबाबत नाशिक जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ८ जून, २०१६ च्या निवेदनान्वये मागणी केली आहे.

(२) व (३) शासनाने पैठण येथे संतपीठ स्थापन केले असून ते कार्यान्वीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. त्या दृष्टीने "संतपीठ योजना" हा विषय सांस्कृतिक कार्य विभागाकडून उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडे हस्तांतरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. अशा परिस्थितीत राज्यात अन्यत्र संतपीठ सुरु करण्याचा वा संतपीठ सुरु करण्यास संस्थांना मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन नाही.

जळगाव तहसिल अंतर्गत शिधापत्रिका लाभार्थ्यांना धान्य पुरवठा होण्याबाब

(४४) ७१९९७ (१६-१२-२०१६). श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जळगाव तहसिल अंतर्गत (पुरवठा शाखा) अन्नपूर्णा योजनेसाठी गत १ वर्षापासून किमान २३६ व त्यापेक्षा जास्त पात्र लाभार्थ्यांना धान्य मिळत नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अंध-अपंग, विधवा, एच.आय.व्ही.ग्रस्त, कॅन्सरग्रस्त, तृतीयपंथी यांना सुमारे २ ते ३ वर्षापासून वाढीव अंत्योदय/ प्राधान्य योजनेचा लाभ मिळाला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अन्नपूर्णा योजनेतील लाभार्थ्यांना लाभ मिळण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) हे खरे आहे.

अन्नपूर्णा योजनेअंतर्गत माहे सप्टेंबर, २०१५ पर्यंतच्या कालावधीच्या अन्नधान्याच्या नियतनाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१६ च्या पत्रान्वये पाठविण्यात आले असून, माहे ऑक्टोबर, २०१५ पासूनच्या कालावधीकरिता अन्नधान्याच्या नियतनाची मागणी करण्यात आली आहे. अन्नधान्याचे नियतन प्राप्त होण्यासाठी केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(२) हे खरे नाही.

राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत दिनांक १४ मार्च, २०१५ च्या शासन निर्णय अन्वये राज्यातील सर्व जिल्ह्यांना देण्यात आला. सदर सुधारित इष्टांक जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जळगाव यांनी सर्व तालुक्यांना वाटून दिला आला आहे. सदर शासन निर्णयान्वये मिळालेला वाढीव इष्टांक पूर्ण करताना त्यामध्ये पात्र अंध-अपंग, विधवा, एच.आय.व्ही.ग्रस्त, कॅन्सरग्रस्त, तृतीयपंथी लाभार्थ्यांचा समावेश करण्यात आला आहे. सदर लाभार्थ्यांना नियमितपणे अन्नधान्य पुरवठा करण्यात येत आहे.

(३) केंद्र शासनाकडून अन्नधान्याचे नियतन प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हानिहाय अन्नधान्याचे नियतन देण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्ह्यातील गॅस डिलर्स नवीन गॅस जोडणीसाठी गेलेल्या

ग्राहकांना जास्त दराने शेंगडी विकत असल्याबाबत

(४५) ७२१६७ (१६-१२-२०१६). डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यातील गॅस डिलर्स कडून नवीन गॅस जोडणीसाठी गेलेल्या ग्राहकांकडून ७००

ते १००० रुपये दराची शेगडी २००० रुपये दराने सक्तीने विकली जाऊन ग्राहकांची फसवणूक करण्यात येत असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित गॅस डिलर्स विरोधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (१८-०१-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) माहे मार्च महिन्यात सर्व गॅस एजन्सीच्या तपासण्या नायब तहसीलदार पुरवठा यांचे मार्फत करण्यात आलेल्या आहेत. जिल्हा पुरवठा अधिकारी, नांदेड यांनी भारत गॅस एजन्सी, एच.पी.सी.एल. व आय.ओ.सी.एल. गॅस कंपनी यांचे एजन्सीमध्ये तपासणी केली असता शासन निर्णय दिनांक १९ मार्च, २०१२ मधील तरतूदीनुसार शेगडी घेणे बंधनकारक नसल्याचा बोर्ड देखील दर्शनी भागावर गॅस एजन्सीने लावलेला असल्याने कारवाई करण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही. तसेच शेगडीची जी मुळ किंमत आहे त्याच किंमतीमध्ये ग्राहकास शेगडी विक्री केली जाते. त्यामुळे सदर गॅस तपासणीमध्ये काहीही गैरप्रकार आढळून आलेला नाही.

चिपळूण (जि. रत्नागिरी) तालुक्यातील नळपाणी योजनांची चौकशी होणेबाबत

(४६) ७२४७८ (१६-१२-२०१६). श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिपळूण (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील कार्यान्वित असणाऱ्या काही नळपाणी योजनांबाबत ग्रामस्थांच्या तक्रारी येत असल्यामुळे अशा योजनांची चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१३-०१-२०१७) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) बोरगांव साळुखेवाडी, ता. चिपळूण नळपाणी पुरवठा योजनेची चौकशी पूर्ण झाली असून दोषींवर चिपळूण पोलिस ठाण्यात गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. तसेच जिल्हा परिषदेचे कर्मचारी व अधिकारी यांचे निलंबन करण्यात आले आहे.

मौजे कुटूरे चिंचवाडी होडगेवाडी, ता.चिपळूण नळपाणी पुरवठा योजनेची चौकशी पूर्ण झाली असून चौकशी अहवालावर कार्यवाही सुरु आहे.

तळसर, अनारी, कुडूप, डेरवण, धनगरवाडी, ता. चिपळूण, या संयुक्त नळपाणी पुरवठा योजनेची चौकशी करण्यात आली असून चौकशी अहवाल तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

रामपूर, ता.चिपळूण नळपाणी पुरवठा योजनेबाबत अध्यक्ष व सचिव ग्राम आरोग्य पोषण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती यांना वारंवार सुचित करूनही कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याने सदर योजनेचा अंतिम निर्णय घेण्याकरीता मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली सुनावणी आयोजित करण्यात आली आहे.

दोणवली, ता. चिपळूण योजनेची चौकशी त्रयस्थ यंत्रणेमार्फत करण्याच्या सूचना मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेमार्फत देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील मुर्तीजापूर शहर पाणी पुरवठा योजना व खांबोरा ६४ गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेच्या प्रस्तावास मंजूरी मिळण्याबाबत

(४७) ७२५२० (१६-१२-२०१६). श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तीजापूर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील मुर्तीजापूर शहर पाणी पुरवठा योजना व खांबोरा ६४ गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेकरीता काटेपूर्णा प्रकल्प (महान) ते खांबोरा उन्नई बंधान्यापर्यंत पाईपलाईन पाणी टंचाई अंतर्गत टाकण्याचा प्रस्ताव मंजूर करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी, मुर्तीजापूर यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक २९ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१८-०१-२०१७) : (१) हे खरे आहे.

(२) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचेकडून प्राप्त प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यातील रास्त धान्य दुकानात पामतेल देण्यात आले नसल्याबाबत

(४८) ७२५३८ (१६-१२-२०१६). श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यात यावर्षी दिवाळीत रास्त धान्य दुकानात साखर, तूरडाळ उपलब्ध करून देण्यात आली होती परंतु पामतेल देण्यात आले नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तेलाअभावी गोरगरीबांच्या घरात दिवे लागले नाहीत व अन्नाकरीता तेलही प्राप्त झाले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने याबाबत दुर्लक्ष करणा-या अधिका-यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) वाशिम जिल्ह्यात यावर्षी दिवाळीत रास्त धान्य दुकानात साखर, तूरडाळ उपलब्ध करून देण्यात आली होती. परंतु, लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत पामतेलाचा पुरवठा करण्याबाबत शासनाने यावर्षी निर्णय घेतलेला नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील पाणी पुरवठा विभागाने केलेल्या जलस्त्रोताच्या तपासणीत अधिक प्रमाणात नायट्रेड व फ्लोराईड आढळले असल्याबाबत

(४९) ७२६२१ (१६-१२-२०१६). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यातील पाणी पुरवठा विभागाने केलेल्या जलस्त्रोताच्या तपासणीत अनेक गावात पिण्याचे पाणी पुरवठा करण्यात येणा-या अनेक जलस्त्रोतामध्ये आरोग्य संघटनेने निर्धारित केलेल्या घटकांचे प्रमाणापेक्षा जास्त प्रमाण आढळून आले असून एकूण ८२८० जलस्त्रोतांपैकी ४७१ जलस्त्रोत फ्लोराईड युक्त, ३८२२ जलस्त्रोत नायट्रेट युक्त, १०९ आयर्नयुक्त, ८१ डिझॉल सॉल्टयुक्त, १५७ अल्कलीयुक्त, ६३० हार्डनेस युक्त असल्याचे दिनांक २८ सप्टेंबर २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त जिल्ह्यातील गावामधील नागरीकांना आरोग्याच्या दृष्टीने व विश्व आरोग्य संघटनेने पाण्यामधील घटकांचे निर्धारित केलेले मानकाच्या प्रमाणानुसार पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (१७-०१-२०१७) : (१), (२) व (३) होय.

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत साथरोग मुक्त पाणी गुणवत्ता जनजागृती मोहीम तसेच स्वच्छता सप्ताहाच्या माध्यमाने तालुकास्तरावरून ते ग्रामपंचायत स्तरावर ग्रामस्थांच्या सहभागाने पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांची, साठवण टाक्यांची स्वच्छता करण्यात आली. दूषित आढळून आलेल्या स्त्रोतांना लाल रंग देणे, पाणी गुणवत्तेबाबत फिल्म शो दाखवणे आदि सूचना देण्यात आल्या व सदर उपक्रमांबाबत प्रेसनोट व्दारे प्रचार प्रसिध्दी करण्यात आली.

तसेच स्वतंत्र नळ पाणी पुरवठा योजनेद्वारे व सार्वजनिक विहिरी, हातपंपाद्वारे नियमित पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे. सदर स्रोतांचे नियमित निर्जंतुकीकरण करण्याबाबतच्या सुचना संबंधितांना देण्यात आल्या असून सदर गावांना पर्यायी शुध्द पाणी पुरवठ्याची सोय उपलब्ध आहेत.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील बी.पी.एल. यादी सर्व्हे चुकीचा व बोगस झाल्याबाबत

(५०) ७३०६६ (१६-१२-२०१६). श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील नागरीकांना धान्य दुकानांच्या माध्यमातून अन्न सुरक्षा कायद्याअंतर्गत किती बी.पी.एल. कार्ड धारकांना धान्य पुरवठा करण्यात येतो,
- (२) असल्यास, उक्त जिल्ह्यातील बी.पी.एल. यादी सर्व्हे चुकीचा व बोगस झाल्याने पात्र लाभार्थ्यांवर अन्याय झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त जिल्ह्यातील किती लाभार्थ्यांना स्वस्त धान्य दुकानातून धान्य पुरवठा कागदोपत्री होत असल्याने शासनाचा कोट्यवधी रुपयांचा गैरव्यवहार धान्य विक्रीतून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व संबंधीत दोषी अधिकारी व दुकानदार यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट (०१-०२-२०१७) : (१) कोल्हापूर जिल्ह्यामध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेअंतर्गत एकूण १,४५,८९८ इतक्या शिधापत्रिकांवरील ६,८६,६१२ बी.पी.एल. लाभार्थ्यांना दरमहा अन्नधान्याचा पुरवठा करण्यात येतो.

- (२) व (३) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव
महाराष्ट्र विधानसभा.